

ཐེམ་ཁོ་ལྷ་ལུ་ལེན། ༡༩

༣༣། རྩོམ་གྱི་ལྷན་པ་བཤད་སྐབས་ཀྱི་
གསུང་འབུམ་བཞུགས།

(4/73)

དཔལ་བཅུགས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ནས་བསྐྱུགས།

ཡུང་གོའི་པོད་མིག་པ་དཔེ་རྒྱུ་ལང་།

༡༡། ཁོ་མོ་གྲགས་པ་བཤད་སྐབ་ཀྱི་གསུང་འབུམ་
པོད་ལྔ་པ་བཞུགས།

དཔེ་སྟུང་པ། རྒྱལ་མོ་འབྲུག་པ།
དཔེ་སྟུང་པ་འགན་འཁུར་པ། ཚངས་པོ།
མདུན་པོག་མཛེས་འཁོད་པ། འགྲོ་འདུལ་རྩི་རྩེ།

ཐེམ་པོ་ལོ་ལྷ་ལ་འགྲུག་པ།

དེབ་ཐོག་གཉིས་པ།

༡༡། ཁོ་མོ་གྲགས་པ་བཤད་སྐབ་ཀྱི་གསུང་འབུམ། །

(༥/༡༤)

དཔལ་བཅེགས་པོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གིས་བསྐྲིགས།

ཀྲུང་གོ་མི་པོ་དེ་རིག་པ་དཔེ་སྟུང་ཁང་གིས་བསྐྲིག་ཏེ་བཀྲམ།

པེ་ཅིན་མཐོ་རིན་ཆེན་ཁྲ་པར་འདེབས་ཀྲུང་གིས་དཔར་བཅུབ།

ལྷོ་མོ་༢༠༠༧ལོའི་ཟླ་༧པར་པར་གཞི་དང་པོ་བསྐྲིགས།

ལྷོ་མོ་༢༠༠༧ལོའི་ཟླ་༧པར་པར་ཐངས་དང་པོ་བཅུབ།

དཔར་གངས། ༠༠༠༡—༡༥༠༠

ISBN978—7—80253—140—6/B. 65

གསུང་འབུམ་ཆ་ཚང་(དེབ་༡—༡༤ཡིད་)ལ་རིན་མོང་། ༤༥༤.༠༠

出版人:周 华
责任编辑:聪 博
封面设计:多 吉

图书在版编目(CIP)数据

卓尼·扎巴谢珠文集:第1-18卷 藏文
百慈藏文古籍研究室编. - 北京:
中国藏学出版社,(先哲遗书.88-105卷)2009.9
ISBN 978-7-80253-140-6
I.卓… II.①卓…②百…III.喇嘛教-文集
-藏语 IV.B946.6-53
中国版本图书馆CIP数据核字(2009)第010748号

先哲遗书 (第92卷)
卓尼·扎巴谢珠文集
(5/18)

百慈藏文古籍研究室编辑整理

*

中国藏学出版社出版发行
北京墨人彩色印刷有限公司印刷

*

开本:880×1230毫米1/32 印张:252
2009年9月第1版 2009年9月第1次印刷
印数:0001—1500册

书号:ISBN978-7-80253-140-6/B.65

本文集总定价(1-18卷):458.00元

༣༡། འདེམ་སྒྲུབ་གསལ་བཤད།

《མེས་པོའི་བྱལ་བཞག》 ཅེས་པའི་དཔེ་ཚོགས་འདི་ནི་དཔལ་བཅུགས་
བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གིས་བསྒྲིགས་གིང་འདི་ག་དཔེ་སྒྲུབ་ཁང་དང་
མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་བསྒྲུབ་པའི་དཔེ་རྒྱུ་དཔེ་ཚོགས་གི་གྲི་ལ། དེ་ཡང་མཁས་
དབང་གཟན་དཀར་རིན་པོ་ཆེ་སྐབ་བསྟན་ཉི་མ་མཆོག་གིས་སྤྱི་གཙོ་སྦྱོར་གནང་
སྟེ། དཔལ་བཅུགས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གིས་ཉེ་བའི་ལོ་བཅུ་ཙམ་
གྱི་རིང་ལ་འབད་བརྩོན་ཆེན་པོས་བོད་གྱི་ས་གནས་གང་སར་བཞགས་པའི་བོད་
ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་པོ་ཉི་ཁྲི་ལྔ་མངས་པ་རང་བྱུང་དང་མིའི་གཞོན་འཛུགས་འཛིན་ལ་ཉེ་
བའི་ཉེན་ཁ་ལས་བསྐྱབས་ཉེ་ལེགས་པར་བསྒྲིགས་གིང་དཀར་ཆག་ཏུ་བཏབ།
དཔེ་སྐུ་གསལ། དཔེ་སྒྲོམ་བཞེངས་ཉེ་སྤྱང་སྦྱོབ་མཛད་གནང་བ་དང་གནང་
མུས་སུ་ཡོད་པ་ནི། རང་རེའི་མེས་པོའི་བྱལ་ཞོར་སྤྱང་སྦྱོབ་རྒྱུ་འཛིན་དང་བོད་
རིག་པའི་གལ་ཆེའི་དབྱུད་གཞི་མཐོ་འདོན་གྱི་དགོས་པ་ཆེ་བ་མ་ཟད། རང་རྒྱལ་
མི་རིགས་རིག་གནས་ཞོར་མཛོད་དང་རྒྱས་དང་སྤྱང་སྦྱོབ་བཟུང་བའི་འཕྲིན་ལས་
གལ་ཆེན་ཞིག་རེད།

ཉེ་ཆར་དཔལ་བཅུགས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་ཞིབ་འཇུག་ཁང་དང་འདི་ག་
དཔེ་སྒྲུབ་ཁང་གཉིས་ཞིབ་གྲོས་བྱས་མཐུན། སྒོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་སྤྱང་སྦྱོབ་དང་
བོད་རིག་པའི་དབྱུད་ཡིག་སྤྱང་སྦྱོབ་དང་ཆ་ཚང་ཏུ་གཏོང་བའི་དམིགས་ལུ་རོས་
འཛིན་གཙོག་སྤྱར་ཐོག 《བཀའ་གདམས་དཔེ་དཀོན་གཙུག་བཏུས་》 ཞེས་པའི་

དཔེ་རྟེན་དཔེ་དགོན་གྱི་དཔེ་ཚོགས་ཆེན་མོ་ཞིག་ལུ་མཐུད་ནས་ལེགས་སྒྲིག་དང་
དཔེ་རྒྱན་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། ད་ཆར་ཡང་དམིགས་ཡུལ་དགོས་པ་གཅིག་
ཡུར་ཐོག་ 《མེས་པོའི་བྱུང་བཞག་》 ཅེས་པའི་དཔེ་རྟེན་དཔེ་དགོན་གསལ་ཆེན་གྱི་
དཔེ་ཚོགས་ཆེན་མོ་འདི་ཉིད་པར་རྒྱན་བྱ་རྒྱ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྔོན་བྱོན་མེས་པོ་
མཁས་དབང་དམ་པ་རྒྱ་མས་བྱུང་བཞག་པའི་གསུང་འབུམ་དཔེ་དགོན་གསལ་
ཆེན་རྣམས་དང་། འཐར་འཐོར་རྒྱ་བཞུགས་པའི་དཔེ་དགོན་གསལ་ཆེན་དག་
ཚྭ་གསལ་གཅིག་རྒྱ་བསྐྱས་ཏེ་བསྒྲིགས་པ་འདིའི་ནང་དོན་ཐད་ལ། རང་དོན་རིག་པ་
དང་། གསོ་བ་རིག་པ། ཚད་མ་རིག་པ། རྒྱ་རིག་པ། བཟོ་རིག་པ། ལོ་རྒྱུ།
རྩིས་རིག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རིག་པའི་གནས་ཀྱི་འདུས་པའི་དཔེ་དགོན་མོར་ལུ་
དགོས་འདོད་ཀྱི་འབྲུང་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན།

འདི་འདྲའི་དཔེ་རྒྱན་མཉམ་ལས་ཀྱི་གོ་སྐབས་ལེགས་པོ་རེད་ཅག་དཔེ་
རྒྱན་ཁང་ལ་ཐོབ་པ་ནི་གིན་རྒྱལ་བ་བཟང་ཞིང་གཟི་བརྗིད་ཀྱི་འོས་འགན་ཞིག་
རྒྱ་བརྩིས་ཏེ་ལོ་འགའི་དཔེ་རྒྱན་འཆར་གཞི་གཙོ་བོའི་ནང་རྒྱ་བགོད་ཟིན་ཅིང་།
ལས་གཞི་འདི་ལ་ཀྱང་གོའི་བོད་རིག་པ་ཞིབ་འཇུག་ལྟེ་གནས་ཀྱི་དབུ་བྱེད་དང་
རྒྱལ་ཁབ་ཁྱི་ནང་གི་བོད་རིག་པའི་མཁས་དབང་རྒྱ་མས་གདེང་འཛིག་དང་མཐོང་
ཆེན་གྱིས་སྐུལ་མ་ཡང་ཐོབ།

《མེས་པོའི་བྱུང་བཞག་》 གི་མ་ཕྱི་པལ་ཆེར་ནི་དབུ་མེད་བྱིས་རྟེན་གྱི་སྐྱེས་
ཡིན་པས། མ་དཔེ་གསལ་མི་གསལ་དང་སྐྱེད་ཡིག་མང་ཞིང་བྱིས་རྟེན་གསལ་འདྲ་
མིན་གྱི་དབང་གིས་སྒྲིག་དཀའ་བའང་གིན་རྒྱ་མང་པོ་འདུག འོན་ཀྱང་དཔལ་
བརྩེགས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྟེན་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གིས་ལོ་མང་རིང་ཉམས་སྦྱང་བསྐྱེད་

ལེན་དང་མཁས་དབང་དུ་མར་བཀའ་འདྲི་ལྟས་པར་བརྟེན་ཡིག་གཟུགས་གསར་
ཀླག་དང་ཕྱོགས་སྒྲིག་བྱའ་པ་བྱུང་། པར་གྱིར་དུ་འཁོད་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱང་དཔེ་
ནིང་གཞན་པ་དང་བསྐྱར་ཏེ་གཏན་ལ་ཐབ་ཡོད་པ་བཅས་ཏེ་ཞིབ་ཆ་དེབ་སོ་སོའི་
བསྐྱ་སྒྲིག་གསལ་བཤད་དུ་གཟིགས་པར་ལྟ།

དཔེ་ནིང་སྤྱང་སྒྲོབ་དང་ཕྱོགས་སྒྲིག་ དཔེ་སྐྱོན་གྱི་ལས་ཀ་འདི་ལ་རྒྱབ་
སྒྲོལ་དང་ཕྱགས་ཁུར་གནང་མཁན་གྱི་མཁས་དབང་རྣམས་དང་། ལྷག་པར་དུ་
ཀྱང་གོའི་བོད་རིག་པ་ཞིབ་འཇུག་ཏེ་གནས་གྱི་དབུ་བྱིད་ལྷན་རྒྱས་དང་། མཁས་
དབང་བྱའ་བསྟན་ཉི་མ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་སོགས་ཀྱིས་རྒྱབ་སྒྲོལ་དང་མཛུབ་སྟོན་
གྱི་བཀའ་དྲིན་བསྐྱངས་པ་ལ་སྙིང་ཐག་པ་ནས་ཕྱགས་རྗེ་ཆེ་ལྟ་རྒྱ་དང་། དཔལ་
བརྟེན་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གི་འགན་འཛིན་པ་ལྷན་རྒྱས་དང་། ལྟ་དག་པ། ཡིག་
རྒྱག་པ་སོགས་མདོར་ན་ལས་གཞི་འདི་ལ་ལྷག་བསམ་དང་འབད་བརྩོན་ཆེན་
པོས་ཞབས་ཁྱིེ་ལྟ་མཁན་རྣམས་ལ་སྙིང་ཐག་པ་ནས་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ཞེས་ལྟ་རྒྱ་དང་།

དཔེ་ཆོགས་འདིའི་དཔེ་སྒྲིག་དང་ལྟ་དག་ཐད་ལ་ཉ་ཅང་ནན་ཏན་དང་ཞིབ་
ཆོགས་བཞི་ཁུལ་བྱས་མོད། འོན་ཀྱང་ང་ཆོར་གཤམ་ཆད་དམན་པའི་དབང་གིས་
ནོར་འཇུག་མི་ལྟར་བ་ཡོད་སྲིད་པས་དཔྱུད་ལྷན་དག་གིས་ནོར་བཅོས་ཡོ་བསྐང་
གི་དགོངས་འཆར་ལྷག་སྒྲོལ་གནང་བར་ལྟ་ལྟ།

ཞེས་ཀྱང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་ནས།

ཨྱུ་ལོ་༢༠༠༥ལོའི་ཟླ་བ་༡༡པའི་ཆོས་༡༠ལ།

སྒོ་མ་འགྲོའི་ལུ་ཚིག་གི་

དེ་ལ་འདིར་རང་ཅག་ཁ་བ་ཅན་གྱི་ཁིང་འདིར་ཆོས་རྒྱལ་ལོ་པའ་རྣམས་
དང་། ས་དགོ་བཀའ་རྙིང་སོགས་ཀྱི་མཁས་ཤིང་གྲུབ་པ་བརྟེན་པའི་དམ་པའི་
སྒྲིམ་བུ་རྣམས་ཀྱིས། བཤད་སྐྱབ་ཀྱི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་བཙོ་བརྒྱད་རྗེས་འབྲང་དང་
བཅས་པའི་ཆོས་བརྒྱད་དང་བཀའ་སྒྲོལ་མཐའ་དག་དང་། དེ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་
པའི་ཐུན་མོང་གི་རིག་གནས་སྐྱམ་ཏྲགས་སྟོན་དག་མངོན་བརྗོད་སྤེལ་སྒྲོར། སྐར་
ཅིས་འབྲུང་ཅིས། སྐྱ་ཆོད་བཟོ་གསོ་སོགས་མདོ་སྐྱེས་རིག་གནས་དང་བཅས་
པའི་གཞུང་ལུགས་ཐབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་ཆོད་ལ་མ་ལོར་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པ་ཞིག་
འཆད་ཉན་འགྱུར་གསུམ་དང་། བཤད་སྐྱབ་ལས་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཐོག་མར་སྒྲོལ་
བཏོད། བར་དུ་གཏན་ལ་ཡབ། རིམ་བཞིན་དར་རྒྱས་བཏང་བ་སོགས་འཛིན་སྒྲོར་
སྒྲེལ་བར་མཛད་པའི་བཀའ་དྲིན་བདག་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས། དབུས་གཙུག་
ཁམས་གསུམ་དུ་བཞུགས་སོ་ཙག་གི་སྒྲིགས་བམ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་སྦྱངས་ན་
རི་རབ་ལྷན་པོའི་གཏོས་དང་མཉམ་ཁིང་། ཆོས་ཆོན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་རི་སྟེང་ཡོད་པ་
གྲངས་སུ་བགྲངས་ན་ནམ་མཁའི་གཟའ་སྐར་ཆོགས་ཀྱང་སྦྱངས་པར་བྱེད་པ་ཞིག་
མཆིས་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། རྒྱ་བལ་ཉོར་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་ཀུན་རྒྱུང་དར་བྱུང་ཆེ།
ད་ལྟོ་ཆར་བོད་རིག་པའམ་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཅེས་སུ་གྲགས་པ་འདི་ཉིད་
འཛིན་གྱིང་ཤར་ལུབ་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་དག་རྒྱུང་མཆོད་དེ། དཔེར་ན། ཨོཀ་སི་མོར་རྟེ་
དང་། ཉར་མིད་ལྟ་བུ་ཡོ་རོབ་དང་། ཨ་རི་སོགས་སུ་གྲགས་ཆེན་གྱི་སྒྲོབ་གྲུ་ཆེན་

མོ་རྒྱམས་སུ་བོད་ཡིག་གི་དབེ་མཛོད་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་མ་ཟད། བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་
རིག་གཞུང་སློབ་གཉེར་བྱེད་སའི་སྡེ་ཆེན་དང་སློབ་མ་ཡང་མི་ཉུང་བ་ཡོད།

ད་ནི་གོང་དུ་སྐྱུས་པའི་བཤད་སྐྱབ་གིང་རྟ་ཆེན་པོ་བཙོ་བརྒྱད་ཅས་པ་དེ་
གང་དང་གང་ཡིན་པའི་དེ་སློད་མདོ་ཙམ་ཞུ་ན། དེ་ཡང་རི་སྐད་དུ། འཇམ་མགོན་
གོང་སྐུ་ལ་རིན་པོ་ཆའི་ཞལ་ནས། ཆོས་སློན་ཐོན་མི་བེ་རོ་སྐྱ་ཅན་ཞང་། །གཞུབས་
ཆེན་རིན་བཟང་རྟོག་ལོ་ས་སྐྱ་པ། །བུ་སློན་བཤད་རྒྱན་འདེགས་པའི་ཀ་ཆེན་བཅུ། །
ཞེས་དང་། བོད་ལུས་སྐྱབ་བརྒྱད་གིང་རྟ་ཆེན་པོ་བརྒྱད། །རྟིང་མ་བཀའ་གདམས་
ལམ་འབྲས་བཀའ་བརྒྱད་པ། །ཤངས་པ་ཞི་བྱེད་སྦྱོར་དུག་བསྟེན་སྐྱབ་བོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། ཤེས་བྱའི་གཞུང་ལུགས་སྡེ་ཆོགས་ཀྱི་འགྱུར་བྱེད་དང་འཆད་
རྒྱལ་གྱི་དབྱེ་བས་བཤད་རྒྱན་འདེགས་པའི་ཀ་ཆེན་བཅུ་དང་། སྐྱབ་པ་ཉམས་སུ་
ལེན་རྒྱལ་ལ་བརྒྱད་པའི་བྱེད་པར་དང་མན་ངག་གི་དབྱེ་བས་སྐྱབ་བརྒྱད་འདྲན་
པའི་གིང་རྟ་བརྒྱད་དེ། བཤད་སྐྱབ་གིང་རྟ་ཆེན་པོ་བཙོ་བརྒྱད་རྗེས་འབྲང་དང་
བཅས་པའི་གསུང་རབ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ཞིག །བདག་ཅག་གི་ཡབ་མེས་གོང་མ་
རྒྱམས་ཀྱིས་གཙུག་པའི་ལུས་སྟོག་ལོངས་སྟོན་ཐམས་ཅད་པངས་པ་མེད་པར་
བཏང་སྟེ། ཕྱི་རབས་རང་རའི་བརྒྱད་འཛིན་རྒྱམས་ལ་འཕྲན་ཡུན་ཡན་བདེའི་
དཔལ་ལ་དམིགས་ནས་བཞག་པའི་ཞོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིད་བཞིན་དབང་གི་རྒྱལ་
པོ་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་མཆིས། དེ་དག་ལས་མང་ཆེ་བ་རིག་གསར་ལོ་བཅུའི་གོད་
ཆག་ཆེན་པོ་སོགས་དུས་ཀྱི་རྒྱུད་པའི་དབང་གིས་སེམས་མེད་འབྱུང་བཞིའི་འཛིག་
པ་དང་། སེམས་ལྡན་མི་དང་མི་མིན་གྱི་གནོད་པས་ཉམས་ཉེས་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་
ནི་རྒྱ་བོད་ཡོངས་གྲགས་ལྟར་ལགས།

རིག་གནས་གནང་བའི་མཛུགས་སྒྲིལ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་ ཉང་གི་ཡང་དག་
 བའི་མིང་རྣམས་ཀྱི་ཉི་འོད་སྤར་ཡང་འཕྲོས་ཏེ། ཉང་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་འགོ་བྲིད་
 དང་ཅུ་འཛུགས་གནང་ནས། དཔེ་རྒྱུ་འཕྲོར་བསྟུ་དང་། ལེགས་སྒྲིག་ དཔེ་རྒྱུ།
 རྒྱུར་སྒྲིལ་ཞོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་རང་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་ཉམས་པ་མོར་ཚུད་དང་།
 མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་གྱི་བྱ་བར་སོ་སོའི་འཕྲོས་བསྟུན་གྱི་སྤྱི་ཁྱེད་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱེད་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱེད་
 བཟང་པོའི་དཔལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་བྱུང་ཡོད་པའི་སྐབས་འདིར། རང་རྒྱུ་ཡང་
 མེས་ཀྱིས་བཞག་པའི་པ་མོར་མང་པོ་ཞིག་ད་དུང་ཡང་རེད་ཅག་གི་བསོད་
 བསྟུན་གྱི་བགོ་སྐལ་དུ་ལྷག་ཡོད་པ་ཀྱམས་ལ་གཅེས་སྤྱོད་ཆེན་པོས་སྤྱོད་སྤྱོད་དང་
 དང་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱིས་གནང་བའི་ལས་འགན་ཡིན་པར་མ་ཟད། ལུ་
 ཅག་པོད་ཀྱི་རིག་གནས་སྤྱོད་གསོའི་བྱ་བར་ལེགས་སྤྱོད་འབྲུལ་མཁན་གྱི་ཆུན་
 དང་འབྲིང་གསུམ་གྱི་ཤེས་ཡིན་ཅན་ལ་མཆོན་ན། རང་རྒྱུ་ཡང་ཡང་བའི་
 གཞན་དྲིང་མི་འཛོག་པའི་གཟི་འོད་སྤྱོད་ཀྱི་འབྲུལ་བའི་འོས་འགན་མཆོག་དུ་སྤྱོད་པ་
 ཞིག་གུང་ཡིན་པར་སེམས།

དེར་བརྟེན་ཚུགས་དང་མིས་ལུ་མ་ཆད་པའི་སྐྱེས་ལུ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་
 རྒྱགས་ཚུམ་གནང་པའི་གསུང་རབ། བཤད་སྐྱབ་ཤིང་རྟ་བཙེ་བརྒྱད་ལས་ལྷ་བ་
 པའི་མདོ་རྒྱགས་ཀྱི་གཞུང་བཤད་དང་། ཆོས་འབྱུང་དང་གདན་རབས། རྣམ་ཐར་
 དང་གསལ་ཡིག་བརྩོན་དང་སྟོན་པའ་ ཅིས་དང་གསོ་རིག་སོགས་དཔེ་དཀོན་
 འཕྲོར་པ་རྣམས་བསྟུས། ཆད་པ་རྣམས་བསམ། ཉམས་པ་རྣམས་གསོས།
 འབྲུགས་པ་རྣམས་བསྒྲིགས་ཏེ་དཔེ་ཆོགས་མེས་པོའི་བྱལ་བཞག་ཅིས་པ་སོགས་
 རིམ་པ་བསྟར་ཆགས་ལུ་པར་རྟུ་བརྒྱན་ཅིས་ཡོད། ད་ལན་ར་ཆོས་འཆོལ་བསྟུ་

ཐུབ་པའི་ཅོ་ནེ་གཤམ་པ་བཤད་སྐབས་ཀྱི་གསུང་འབུམ་པོད་བཙུ་བརྒྱད་པོ་འདི་
མེས་པོའི་ཤུལ་བཞག་ཅེས་པའི་དཔེ་ཚོགས་ནང་ནས། རྒྱ་ཆའི་གྲོག་པ་པོ་རྣམས་
ཀྱི་སྤྱན་རླབས་ཡངས་པའི་འབབ་སྤྲེགས་སུ་འབུལ་རྒྱུ་ཡིན།

འབྲུང་ཆར་ང་ཆོའི་དཔེ་ཚོགས་དཔར་སྐྱབ་ཞུ་རྒྱུའི་སྒྲོར་ལ་ལྷག་བསམ་
ལྷན་ཞིང་མཁུན་སྤྱན་ཡངས་པའི་མཁས་དབང་རྣམས་ཀྱིས་དགོངས་འཆར་གྱི་
བཀའ་སློབ་སྦྱོལ་གནང་དང་། དཔེ་དགོན་གྱི་མ་ཕྱི་གཡར་གནང་གི་སྐབས་འཇུག་
ཡོང་བ་མཁུན་མཁུན། །

ཞོར་འཕྲོས་གསལ་འདེབས་ཞུ་བ། ལྷག་པར་དུ་ད་ལྟ་ལུས་ཀྱི་ལང་ཆོ་
རྒྱས་ཤིང་། མེས་ཀྱི་སློ་གྲོས་བཀྲ་པའི་གཞིན་སྐྱེས་རྣམས་ལ་མཆོན་ན། སྤྱིང་
པོས་དབེན་པའི་ཁ་ཕོ་འདོན་པ་ལས། ཟོལ་མེད་ཀྱི་ལྷག་བསམ་དཀར་པོ་སྤྱིང་ལ་
འཆར། དོན་ལྷན་གྱི་རྣམ་དཀར་བྱ་བ་དང་དུ་ཡོན། ལྷན་མེད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་
གནས་སློབ་གཉེར་བྱེད། འཕྲོས་བསྐྱབ་ཀྱི་སྤྱི་ཞུའི་ལས་ཀ་ཅུང་ཟད་རེ་སྐྱབ་ལུས་
ན། མེས་རྒྱལ་ལ་ཞབས་ཏོག་འགྲུབ། རང་རིགས་ལ་ལེགས་སྐྱེས་འབུལ། རང་
ཉིད་ཀྱི་ལ་རྒྱ་མདོན་ཐུབ་པ་ཞིག་ཀྱང་འོང་བ་ནི་མཐོང་ཆོས་མདོན་གྱུར་ལགས་
པས། དེ་བཞིན་དགོངས་དབྱིངས་སུ་རྒྱབ་པར་ཞུའོ། །

སྤྱན་འཕྲོག་ཆུན་འབུམས་པོ་ཐུབ་བསྟན་ཉི་མས།

སྤྱི་ལོ་༡༩༠༥པའི་བླ་ཆོས་ལ་གུས་ཐུལ།

བསྐྱེད་གསལ་བཤད།

ཀླུ་པའི་གསུང་རབ་མཐའ་དག་ལ་མཁྱེན་པའི་སྤྱན་ཡངས་པ་ ༡ རྗེ་
བཙུན་ཙོ་མེ་གྲགས་པ་བཤད་སྐབ་མཆོག་གི་གསུང་འབུམ་པོད་བཙོ་བརྒྱད་པོ་འདི་
ནི་གཟན་དཀར་མཆོག་སྐུ་ལ་བྱུང་བསྟན་ཉི་མ་རིན་པོ་ཆེས་རྒྱ་བྱུང་ཐུགས་བརྩེད་
བཟང་པོའི་བསྐུལ་ལྷག་འོག །མཁན་པོ་འགྲོ་འདུལ་རྟོ་རྗེ་མཆོག་དང་གན་ཀམ་
བདེ་ལེགས་རྣམ་གཉིས་གཙོས་དང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གི་ལས་མི་ཡོངས་ནས་དཀའ་
སྤྱད་ཀྱི་སྐས་རྒྱུད་བརྒྱད་ནས་ད་ལྟ་བྱ་ཆེའི་གྲོག་པ་པོ་དག་གི་སྤྱན་ལམ་དུ་འབུལ་
བྱུང་བ་བྱུང་།

ཉི་པའི་ལོ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་གི་ནང་ཁོང་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་འོག་དང་
དཔལ་བཅེགས་པོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུད་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གིས་བོད་ཁུལ་གྱི་ས་ཆ་སོ་
སོའི་དཔེ་རྒྱུད་མང་པོ་ཞིག་ལ་སྤྱད་སྐྱབ་བྱས་པའི་གོ་རིམ་བྲིད། ད་ལན་ཙོ་མེ་
གྲགས་པ་བཤད་སྐབ་ཀྱི་གསུང་འབུམ་འདིའི་མ་ཕྱི་ཚོས་སྡེ་ཆེན་པོ་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་
གྲིང་ནས་གཡར་གནང་བྱུང་བའི་ཙོ་མེའི་སྤྱར་མ་པོད་གངས་བཙུ་གཅིག་ཅན་ལ།
ཆོས་ཚན་ཉིས་བརྒྱ་ལྷ་བཙུ་ལྷག་ལས་གཙོ་བོ་བྱུང་སྡེ་སོ་སོའི་རྣམ་བཤད་དང་།
དབུ་མ་དང་ཐར་ཕྱིན་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་པའི་སྒྲོར། སྤྱན་དག་དང་ཅིས། བརྒྱ་སྒྲོད་
རིག་པ་སོགས་ཐུན་མོང་རིག་གནས་ཀྱི་སྒྲོར་སོགས་མདོར་ན་བཙུ་ལྷག་རིག་
གནས་མཐའ་དག་གི་འགྲེལ་པ་དང་རྣམ་བཤད་སོགས་ཡོད། གསུང་འབུམ་འདི་
ཉིད་སྤྱི་ལོ་ ༡༠༠༦ ལོ་ནས་སྤྱི་ལོ་ ༡༠༠༦ ལོ་ནས་སྤྱི་ལོ་ ༡༠༠༦ ལོ་ནས་སྤྱི་ལོ་ ༡༠༠༦ ལོ་

ཡིན།

ང་ཚོས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱི་འཇུག་འདེགས་དང་། བོད་ཀྱི་
མེས་པོ་དག་གི་བྱངས་ཁྲག་གིས་བསྐྱུན་པའི་རིག་གནས་འདི་དག་ས་སྐང་རིལ་མོ་
འདིའི་སྟེང་ནས་ཡུན་རིང་དུ་གནས་ན་ཅི་མ་རུང་སྟུམ་པའི་ཀུན་སྟོང་གཙང་མས་
རྒྱད་བསྐུལ་ཏེ། གསུང་འབུམ་ཀུན་འདུས་ཀྱི་དཔེ་ཚོགས་ཆེན་མོ་《མེས་པོའི་ཤུལ་
བཞག》 ཅེས་པའི་དཔེ་དེབ་ཀྱི་སྟེང་བ་གཅིག་ལས་དུ་མ་འཆར་བའི་བར་
ཀྱི་འཕྲུལ་དུ་སྟོན་བཞིན་ཡོད་པ་ལ། དམ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་གསུང་འབུམ་ནི་《མེས་
པོའི་ཤུལ་བཞག》ཀྱི་དཔེ་པར་ནས་༡༠༥བར་དུ་ཆར་དུ་དངར་ནས་བསྒྲིགས་ཡོད་པ་
དང་། བར་དུ་སྐྱབ་པའི་གོ་རིམ་ཁོད་དུ་འདྲ་བྱུང་མཐའི་སྟོགས་ཞེན་དང་རང་ལྟ་
མཆོག་འཛིན་ཀྱི་ཀུན་སྟོང་ཡོངས་སུ་སྤངས་ཏེ་དམ་པ་ཁོང་གི་གསུང་ལས་ཡིག་
ནོར་དང་ཕྱད་སྟོན་ཡིན་པེས་པ་འགའ་གས་བཅོས་པ་མ་གཏོགས་གཞན་བཅད་
གཏུབ་གཞོག་གསུམ་གང་ཡང་མ་བྱས་པར་མ་ཕྱི་སོར་བཞག་བྱས་ཡོད།

མཇུག་ཏུ་འདི་ག་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གི་ལས་མི་ཡོངས་ཀྱི་ཆབ་ཞུས་ཏེ་གསུང་
འབུམ་འདིའི་མ་ཕྱིག་ཡར་གནང་མཛད་མཁན་ཚོས་སྡེ་ཆེན་པོ་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་
གི་འདུས་སྡེ་ཡོངས་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ།

ཞེས་དཔལ་བཅུགས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གི་
བཀའ་འབུམ་འདིའི་རྟེང་མའི་ཞུ་དག་པ་
དབྱི་ས་དཔལ་བཟང་གིས་ལྷ་ས་ནས།

ཙོམ་པ་པོའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བསྟུན།

མདོ་སྟགས་ཤིག་གནས་དང་བཅས་པ་ལ་གཞན་དྲིང་མི་འཛོག་པའི་
མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཙོ་ཙེ་གྲགས་པ་བཤད་སྟུང་ནི། མདོ་སྟུང་ཐོན་ཏུ་རྩི་རབ་སོ་ཞེས་
པར་ཡབ་གཟུངས་སྟུངས་འབུམ་ཞེས་བྱ་བ་པོན་དང་གསང་སྟགས་རྟིང་མའི་
ལྷགས་འཛོན་པ་ཞིག་དང་། ཡུམ་སྒྲལ་བཟང་སྟུན་ཞེས་བགྱི་བ་གཉིས་ཀྱི་སྟེན་
སྲུང་ཡོས་ (༡༦༧༥) ཟླ་བ་དང་པོའི་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་སྟེན་འབྱུངས། གཞོན་
དུས་ནས་སྟོལ་མ་དང་། གདུགས་དཀར་སོགས་ཁ་ཏོན་རྒྱན་དུ་བྱེད་ཅིང་། དད་བ་
དང་ཤེས་རབ་ཆེ་བས་གདུགས་དཀར་སོགས་འགའ་རེ་ཆེད་དུ་མ་གཉིར་བར་
སྟོར་བྱེད་ཅིང་། ཡི་གེ་ཡང་མ་སྟོབ་པར་ཐར་ཐོར་ཤེས་པ་བྱུང་བར་གྲགས།

དགྲུང་ལོ་དགྲུའི་སྐབས་ཁྱི་ཆེན་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དགེ་འདུན་གྲགས་
པའི་བྱང་ནས་རབ་བྱུང་བསྟུངས། དེ་རྗེས་ལོ་འགའི་རིང་ཆོས་སྟོན་དང་གཞུང་
འགའི་ཙུ་བ་སྟོར་བཟུང་། དགྲུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པའི་ཕག་ལོའི་རྟོན་ཀ་དབུས་
ཚྭ་གས་སྲུ་ཕེགས། ཉེར་གཉིས་པ་ར་མོ་ཆེ་དང་། དེ་རྗེས་ཡང་སེར་སྟུང་ཐོས་
བསམ་གྱིར་གི་གྲ་ཚར་དུ་ཞུགས།

རྗེ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་བཟང་། ཁྱི་རིན་པོ་ཆེ་སྟོ་བཟང་དར་རྒྱས། སྟོབ་
དཔོན་རྟོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་སྟོ་གོས་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ཡོངས་འཛོན་དུ་མའི་ཞལ་སྟེ་
ནས་བསྟུན་གཞུང་ནས་བརྒྱུ་ཏེ་མདོ་སྟགས་ཀྱི་གཞུང་ལྷགས་རབ་འབྱུངས་
དང་། ས་རིས། ལུག་རྟོར་ཡིག་སྟུན་རག་སོགས་བྱུན་མོང་གི་རིག་གནས་དག་

ལ་གསལ་སྤྱད་མཛད། དགྲུང་ལོ་སོ་གཉིས་པར་ལྷ་སའི་སྤོན་ལམ་ཆེན་མོའི་གྲ་
 སྐྱར་བའི་གོ་མིང་བཞེས་ཅིས་ཀྱང་དབུས་སུ་སོག་བོད་བར་འབྲུག་པ་བྱུང་སྟེ་སྟེ་
 མིད་མི་ཡི་ཉི་མ་བཀོངས་པ་སོགས་ཀྱིས་ལམ་ལྟོང་མ་བྱུང་། དེ་ལོ་སེ་པའི་དགའ་
 བཅུ་མཛད། དེའི་ཕྱི་ལོ་གཙང་དུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་ཆེན་སྟོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ལས་
 བསྟེན་ཚོགས་ཀྱི་སྟོམ་པ་བཞེས། སྤྱར་དབུས་སུ་འོངས་ནས་རྒྱུད་གྲུང་། དགའ་
 ལྷན། འབྲས་སྤངས་རྒྱམས་སུ་དམ་བཅའ་བཞག་པའི་དམ་བཅའ་དེ་རྒྱམས་ཀྱི་ཆོ་
 ལན་དགའ་རབ་བྱུང་ཡང་རང་གིས་རང་མི་བསྟོད་ཞེས་གསུངས། སྐབས་དེར་
 ཐེག་ཅུའི་སྐྱར་འགའ་རེ་ཡང་འབྲིད། ཕག་ལོ་ (༡༧༠༧) དབྱིད་ཆོང་པ་དང་
 འགྲོགས་ནས་རང་ཡུལ་དུ་སྤྱིར་ཕེབས། ཤིང་རྟ་ (༡༧༡༤) ལོའི་ས་ག་རྩ་བའི་
 ཆོས་བདུན་ལ་ཅོ་ནེའི་བསྟན་པའི་མངའ་བདག་གོ་འཕྲི་ནང་སོ་ཡེས་ཀྱིས་བཀའ་
 བཞེན་དགོན་དེར་མཆོན་ཉིད་གྲུ་ཆང་གསར་འཛུགས་ཀྱི་བྲམ་མཛད།

ལོ་ངོ་གསུམ་དུ་སྟོ་གསར་དོན་གཉིར་དག་ལ་བསྐྱས་གྲུའི་ཅིས་བཞག་
 བཏང་། དེ་ནས་ལོ་གསུམ་པ་ལ་གཞུང་བཅུགས་ཏེ་ཕར་ཕྱིན་གྱི་དབུ་ནས་ཅིས་
 བཞག་རིམ་གྱིས་བཏང་བས་སྐབས་ལྷ་པར་སྟེབ་པའི་ཆོ་སྟེ་གྲུང་གི་ལོ་ལ་གོ་འཕྲི་
 ནང་སོ་ཡེས་ཀྱི་བཀའ་བྲི་པ་དང་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་འཆད་པ་གཉིས་བྱུང་འབྲེལ་
 གྱིས་སྟོང་དགོས་ཞེས་བཀའ་བབས་པ་ལྟར་མཛད། དགྲུང་ལོ་ཞེ་དུག་བཅུམས་
 ནས་དབུ་ཕར་གྱི་རྒྱམ་བཤད་སོགས་ཕྱི་རབས་གདུལ་བྱའི་མིག་རྒྱན་དུ་རྩོམ་པ་
 ལེགས་བཤད་གྱི་སྤང་བ་དུ་མ་སྟེལ། དགོན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་དངོས་པོ་
 དང་ཡེས་ཀྱིས་གནང་སྤྱོན་བྱས་པ་ཕལ་ཆེར་དགོན་པའི་ཞབས་ཏྲག་དང་། འགའ་
 ཞིག་ནི་མདོ་སྤྱད་ཀྱི་གྲུ་རྒྱན་དབུས་སུ་འགྲོ་མིར་སེར་འབྲས་དགོ་གསུམ་བཀྲ་གིས་

ལྷན་པོ་རྣམས་སྤྱ་མང་ར་དང་གྲ་ཚང་ལ་འབྱེད་དུ་བསྐྱར་བ་སོགས་བསྟན་པའི་
ཞབས་ཏོག་ཏུ་བཏང་།

དགྲ་ལོང་བརྒྱད་པ་བྱ་ལོ་ལ་རྒྱད་པ་གྲ་ཚང་གསར་བཙུགས་ཀྱི་སློབ་
དཔོན་མཛད་ཅིང་། དེའི་ལོ་འགྲེལ་པ་བཞི་སྒྲགས་ཀྱི་བཤད་པ་རྫོགས་པར་བྱས་
ཤིང་གསར་བདེ་གཉིས་ཀྱི་ཙ་རྒྱད་ལ་འགྲེལ་པ་དང་ལྷན་ཐབས་སོགས་མང་དུ་
བཙུམས། དེ་ལྟར་འཆད་ཚོད་ཚོམ་གསུམ་དང་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་དུས་འདའ་
བར་མཛད་པའི་མཐར་དགྲ་ལོ་དོན་ལྡ་པ་ས་སྒྲུལ་ (༡༧༤༩) ལོར་ཞི་བར་
གཤེགས་སོ། །

དཀར་ཆག

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་སྤྱི་མཐོང་དོན་གྱི་སྒྲིང་པོ་གསལ་བྱེད་གྱི་སྒྲིང་བ་

ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས། 1

ཡུམ་གྱི་མདོའི་འགྲེས་རྒྱུད་གསལ་བར་བྱེད་པ་མཁས་པའི་

འདུག་པོ་གསལ་བྱ་བ་བཞུགས། 32

སེམས་བསྐྱེད་གྱིས་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་ཚུལ་བརྒྱལ་ལན་

དོགས་གཙོད་ཡུམ་གྱི་མདོའི་དགོངས་དོན་ཆ་གསལ་གྱི་སྒྲིང་པོ་

ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས། 64

སྐབས་འགྲོའི་དམིགས་རིམ་ཐར་པའི་སྒྲོ་འབྱེད་ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས། 78

ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་གསུམ་གྱི་དོན་འགྲེལ་གསལ་བའི་

སྒྲོན་མེ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས། 84

བར་དོའི་གསོལ་འདེབས་གྱི་རྣམ་བཤད་གསལ་བའི་མེ་

ལོང་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས། 120

རྩི་བཅུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་གྱི་བསྟོད་པ་ཡེ་ཤེས་ཡོན་ཏན་